

azt mutatja, hogy hipotéziseinknek megfelelően a vizsgálati személyek több szempontból másképp meséltek a fiúnak, illetve a lánynak öltöztetett babának.

A független kódolók megítélése szerint a vizsgálat résztvevői a baba neméhez társadalmilag jobban illeszkedő kedvenc színt választottak a babának. Nemek közötti különbség mutatkozott a mesélés idejében – a nők hosszabban meséltek a játék babának.

Szülő vizsgálati résztvevők ritkábban kötötték össze a képeket, mint nem-szülők, és a BSRI kérdőív több tételénél eltérően jellemezték önmagukat, mint azok, akiknek még nincs gyermekük.

A fentiek igazolták hipotéziseinket, miszerint a fiú és lány babáknak eltérően mesélnek, ezzel is rávilágítva a különbségeket pontosabban feltáró további kutatások fontosságára.

Kiss Máté

Hol vagytok vikingek? – Vázlat a 10–11. századi Kárpát-medencei skandináv etnikum régészeti kimutathatóságának problémájáról, nemzetközi kitekintéssel

A magyar kutatás már régóta számol a Kelet-Európába érkező, kereskedő, és ott letelepedő skandináv eredetű népesség és a magyarok kapcsolatával. Az írott és régészeti emlékek, valamint a történeti kontextus megengedi a feltételezést, hogy bizonyos számban a Kárpát-medencében is megjelentek és tartósan megtelepedtek. Ebben az esetben azt sem túlzás feltételezni, hogy néhányuk itt nyert végtisztességet. Az előadás ezen feltételezett Kárpát-medencei skandináv etnikum régészeti kimutathatóságának problémájával fog foglalkozni. Ez azonban messze nem csak magyar probléma. Az úgynevezett viking korban (c. 750–1100) skandináv egyének és csoportok migrációja és letelepedése jelentősen befolyásolta egyes területek és népek (országok) történetét, ahol a skandináv csoportok régészeti kimutathatósága ugyancsak komoly kihívás elé állítja a kutatókat. Ha ez nem is ad „kulcsot” a megoldáshoz, az innen levonható következtetések hozzásegíthetnek a magyar eset jobb megértéséhez.

Klinovszky Andrea

Adherencia vizsgálat a 2-es típusú diabétesz mellitusszal diagnosztizált személyek körében

Napjainkban több mint 377 millió személyt diagnosztizálnak 2-es típusú diabéteszrel. Bizonyos epidemiológiai felmérések arról is említést tesznek, hogy 2040-re ez a szám akár 642 millióra is emelkedhet (Novak, Anderson, Johnson, Hardy, Walker, Wilcox, Lewis, & Robbins, 2017; Sal, Papp, & Perczel, 2012). A 2-es típusú cukorbetegség olyan krónikus anyagcsere megbetegedés, amely viszonylagos vagy teljes inzulinhiánnyal jár együtt, összefüggésbe hozható a metabolikus szindrómával, és számos akut és krónikus szövődményt vonhat maga után (Urbán, 2009), továbbá nagyon összetett terápiát igényel (Hankó, Kázmér, Kumli, Hrágyel, Samu, Vincze, & Zelkó, 2007; Rubin, 2005). Mindezek ellenére, a cukorbetegség jelentős részénél elmarad az orvosi utasítások megfelelő követése és az életmód-terápiák betartása más krónikus szindrómával diagnosztizált betegekéhez képest (Jermendy, 2005). A kutatás során a 2-es típusú cukorbetegséggel diagnosztizált személyek adherenciáját és a beteg-együttműködést bejósoló pszichológiai változók fejlettségi szintjét